



## Mučedník Štěpán

(kázání na 2. svátek vánoční)

Na příběhu mučedníka Štěpána se lámou naše obvyklé představy. Ta tam je představa o pohodě vánoce. První úder dostávají vánoční svátky již vyprávěním o narození Ježíše. Neodehrává se ani na královském dvoře ani v slušném příbytku, kde je vytopeno, kde mají všichni dostatek jídla, kde vládne lidská vzájemnost. Ježíš, nejvěrnější Boží svědek a Boží syn, jak ho nazývají evangelia, leží ve žlabu. Josef a Marie se vlastně o prvních vánočních chlapce zacvičují na útěk, který bude záhy následovat, až Herodes udeří proti všem novorozeným synkům v zemi. Nepřívětivost, lidský chlad, nehostinnost prostředí první noci po narození Ježíše Nazaretského. A teď konec Štěpánova života. Je jako vystřižen z thrilleru, je to scéna z akčního filmu: také tady propuká nenávist, také tady roste touha po krvi. Soud jeruzalémské rady se proměňuje v lynč. Svědkové si odkládají šaty, aby si uvolnili ruce k vraždě. Osobní vina zasutá v kolektivní anonymitě. Proti vánocům jako kýči, který je produktem tržní mentality našeho věku, stojí ponurost a děsivost těchto dvou příběhů. Boží Syn nemá v tomto světě ustláno na růžích, ale na slámě. A Kristův svědek Štěpán? Obyčejný muž z lidu vybraný ke službě při stolech, u nichž křesťané slaví hody lásky, slyší místo slov díky slova zuřivosti a zlosti, je vyhnán za město, je ukamenován.

V posledních dnech před těmito vánoceci zalehly oblohu temné mraky, slunce jsme zahlédli jen zřídka. K tomu v tento čas dlouhá noc, krátký den. Něco z té ponurosti nám přichystala i příroda. A teď ještě ponurost obou příběhů, které jsme si připomněli a s nimiž vánoce spojujeme. Skoro se v nás zvedá protest: temnoty bylo až dost. Když k tomu přičteme i vlastní strážné a trable, jichž nejsme ušetřeni, chceme slyšet slovo povzbuzení — a právem. Máme na to nárok. A pozornému čtenáři ani posluchači jistě neušlo, že oba příběhy jsou nesené ohromnou nadějí.

V obou příbězích, v Ježíšově narození i Štěpánově smrti, zazní poselství naděje daleko silněji než to, co je v nich temné až hrůzné. V známém oddíle z Lukášova evangelia — a Lukáš je autorem i našeho oddílu — čteme přece o tom, že Boží posel řekne: Nebojte se, hle, zvěstuji vám radost velikou, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán. A v nejtěžší chvíli svého života, kdy je povalen sprškou kamení, přitlačen k zemi, obklopen ze všech stran nenávisným křikem, řekne Štěpán: Pane, odpusť jim tento hřích. Řetěz nenávisti je přerušen, obruče zloby praskají, vylitá krev nevolá k nebesům po pomstě, ale vyprošuje odpuštění. A ještě něco navíc: Štěpán, sluha při stolech, žádný mystik, liturg, kněz, ale obyčejný muž z ulice, je plný Ducha svatého. A ještě něco navíc: z prachu a z bolesti, jež se ho zmocňuje, pohledí k nebi. A ještě něco navíc: uzří je otevřená, svým pohledem proráží příkrov tmy a zahalenosti. Ani teď ještě nejsme u konce: Štěpán uzří v otevřeném nebi nebo přesněji skrze ně, za ním, nad ním — teprve tam jeho pohled skončí — Boží slávu i Ježíše, jak stojí pro pravici Boží. Nebe není prázdné. Otvírá své tajemství. Ukazuje nad sebe a za sebe. Jak to, že to nevidí ti, kdo vraždí, jak to, že to vidí jen jejich obětí? Pohled oběti, pohled bezejmenných,

trpících, zapomenutých, pronásledovaných, těch, kdo jsou na kolenou, kdo klesají do prachu, kdo jsou tlačeni k zemi, aby nepovstali — pohled zdola je jiný než pohled těch, kdo shora určují běh událostí, kdo mají oštěže moci, kdo rozhodují o osudech jednotlivců i národů, kdo se neslitují, kdo zabíjejí, vraždí. Ti vidí zemi plnou krve, trosek, temnoty a hrůzy. Štěpán vidí otevřené nebe. Pohled zdola nahoru je pohledem přinášejším výhled a naději. Je to nekonečný výhled, kterému nestojí v cestě žádná lidská překážka. Vidí až v nejzazší končiny, je svobodný, uvolněný. Štěpán i ve chvíli smrti je pln svobody, jeho vražedné plní zloby.

Takovému pohledu dorostl Štěpán z Ducha svatého. Byl ovocem jeho víry. Svobody, kterou mu svěřil Ježíš, jehož svědkem se stal.

K tomuto postoji víry, svobody a naděje jsme voláni i my. To je nejhlubší poselství vánoc: Uměj si osvojit pohled na sebe, na druhé, na události, jichž jsme svědky. Takový pohled tě nevede k rezignaci. Náš lidský příběh, do něhož jsme byli postaveni Boží milostí, je otevřeným příběhem. Nad námi ani před námi se neklene temná hrozba prázdnoty, zlý osud. Bůh svědky svého díla neopouští. Dává nám sílu překonávat i zlé chvíle, do kterých upadáme vlastním selháním anebo vinou druhých. Nejsme naivní a víme, že mnohé chvíle hořkosti jsou před námi, nebyli jsme jich ušetřeni ani v minulosti. Nebudeme s největší pravděpodobností kamenováni, nebudou na nás lidé syčet zlobou, nezahltí nás vlna nenávisti. Ale obavy z hrůz stále brutálnějšího světa nás provázejí. Někdy my nejstarší podléháme nepřiznanému strachu: lekáme se toho, co přijde na naše děti a vnuky, až zavřeme oči. Strach lze zahnat jen silou víry, že pohled kupředu a vzhůru smí být svobodný a plný naděje. Stane se jím, když si osvojíme onu skutečnost ducha, která byla dána Štěpánovi. Navzdory tísním a úzkostem pohlédneme kupředu: nebe je otevřené, odtud smíme v naději očekávat příchod toho, kdo je Syn Boží, Syn člověka, narozený Ježíš Nazaretský, Ukřižovaný a Vzkříšený. Ten, jehož evangelista Matouš nazve při líčení jeho narození: Immanuel — Bůh s námi. A když Bůh s námi — kdo proti nám? Apoštol Pavel to vyjádřil slovy: Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. Všimněme si: cituji slova toho muže, který stál — ještě pod jménem Saul — u skupiny těch, kteří Štěpána kamenovali, a střežil jejich oděv. I on se stal svědkem Kristovým, i v něm vyvolala Štěpánova naděje odezvu: uvěřil této zvěsti o otevřeném nebi, neboť i jemu z něho zazářilo světlo Vzkříšeného.

Praha, 19. prosince 2002 Jakub S. Trojan

## Poválečný odsun Němců jako hřích

---

### Zahrádkáři s globální agendou

Považuji za dobré, že se na stránkách Hroznu i ve vinohradském sboru hovoří o tématech tak „nepraktických“ a „necírkevních“, jako je poválečné vyhnání československých Němců, i o tom, co k němu vedlo a co z něho plyne. Křesťanský sbor má jistě mnoho společného se spolkem zahrádkářů nebo filatelistů. Má určitý dílčí program, který se snaží naplňovat. K tomu vykazují jisté množství spolkových rysů. Zároveň však je křesťanský sbor i v té nejmenší pohraniční či polabské vesnici společenstvím, které minimálně jednou týdně, když čte Bibli, když se modlí modlitbu Otče náš nebo apoštolské vyznání víry (takže je to v týdnu většinou častěji), přemýšlí o tom, jak vznikl svět a vesmír, které zákonitosti a síly mu vládnu a jak to s ním nakonec dopadne. Někde na půl cesty mezi otázkami každodenního života (osobního i sborového) a otázkami po smyslu a cíli všeho stvoření je přítomna také otázka související s *naší národní příslušností*: co to pro nás jako křesťany znamená, že jsme Češi, Moravané, Němci, Korejci nebo Ukrajinci.

Myslím si, že křesťané mají vstupovat do politických diskusí a dát přítom zaznít

svému zvláštnímu úhlu pohledu. To ani v nejmenším neznamená, že by jejich hlas měl mít v diskusi zaručenou neomylnost jen proto, že je křesťanský. Může se samozřejmě mýlit jako kterýkoli jiný kvůli špatným východiskům nebo chybné úvaze. Od necírkevních hlasů se však bude lišit tím, že v oné diskusi zohlední jaksi navíc i to, co dosvědčuje křesťanská tradice. Ani zde jistě ona křesťanskost nevede všechny ke stejným závěrům — jak ostatně dokládá i vnitrocírkevní diskuse o poválečném vývoji v Československu, mj. i na stránkách Hroznu.

### **Na vlastní zahrádce**

Osobně mám zato, že události bezprostředně po skončení 2. světové války, nazývané jedněmi odsun, druhými vyhnání Němců z Československa, mohu jako křesťan nejlépe uchopit slovem *hřích*. Hřích, kterého se na poražených německých krajanech dopustili Češi. Hřích, který se neměl stát — o němž ale nevím, zda se mohl nestát, čímž ovšem hříchem být nepřestává.

Za hřích považuji tyto události proto, že byly násilím vedoucím ke smrti desetitisíců a vyhnání milionů těch, jejichž předkové zde po staletí budovali svůj domov. Vyhnání byli jistě se souhlasem — tu rozhodnějším, tu váhavějším — vítězných světových velmocí, nicméně především přičiněním české politické reprezentace a exekutivy. Vyhnání se nedělo na základě individuálních soudů, ale jako akt msty či alespoň neschopnosti vidět další možnosti společné cesty.

Jistě lze poukázat na nesmírné utrpení našich lidí, zejména Židů, ale také mnoha českých vlastenců a odbojářů i širokých vrstev obyvatelstva, postižených německou okupací. Toto utrpení je živou součástí naší národní paměti. Toto utrpení mohou nazvat (a vyznat) jako hřích ti, kteří se na něm jako jeho strůjci podíleli, tedy Němci. Mnozí němečtí křesťané tak učinili. Naši českou odpovědí na okupaci však bylo vyhnání domácích Němců. Dovedu pochopit, že bezprostředně po válce ledacos mluvilo pro tuto odpověď. Přesto mám zato, že jedno, byť i větší zlo, snad vysvětluje kroky vedoucí k dalšímu zlu, neospravedlňuje ho však. Vyhnání Němců nebylo osudovou nezbytností. Provedla ho, jak v předminulém čísle Hroznu ukázal Peter Morée — za většinového souhlasu českých obyvatel poválečného Československa — československá vláda, když k tomu opět po osvobození ČSR měla moc.

### **Model hřích**

Hovořit o hříchu lze ovšem pouze z perspektivy biblické víry. Historici, politici a novináři tohoto slova příliš nepoužívají. Židovsko-křesťanská tradice tohoto slova používá tam, kde popisuje stav porušení božského řádu, ale i dílčí projevy tohoto porušení. Z obecného hlediska jde samozřejmě o model vztahu ke skutečnosti. K dějinám se lidé vždy vztahují pomocí modelů, které se navzájem liší tím, co všechno zahrnou do svého zorného pole. Liší se i tím, do jaké míry přiléhají na skutečnost tak, jak ji zakoušeli přímí účastníci. Liší se svou schopností integrovat nově zjišťovaná fakta. Liší se však také tím, nakolik otevírají cestu ke vzájemnému usmíření. I když slovo hřích nepatří mezi nejpoužívanější, přece se i v sekulárním prostředí tu a tam objeví jako označení pro obzvlášť pikantní či pohoršlivé vybočení z normy. Slovo implikuje, že překročená norma byla nadosobní povahy.

Tragédií války a následného odsunu lze jistě vyjádřit např. v pojmech ekonomické ztráty — a proti požadavkům na finanční odškodnění vyhnanců žádat odškodnění za přervaný vývoj první republiky (jako by celek skutečnosti byl přepočítatelný na peníze!). Lze ji také vyjádřit v pojmech práva — a bušit do stolu a tvrdit, že o dekretch prezidenta republiky se s nikým bavit nebudeme (jako by svatořečení Benešových dekretů bylo vše, co lze o tragickém a spleťtém rozchodu dvou po staletí vedle sebe žijících národních společenství ústy našeho parlamentu povědět!).

Slovo hřích neškrťá ekonomické a právní aspekty celého problému, v perspektivě

víry ale zároveň ukazuje, že každý lidský čin má více rovin a tou nehlubší rovinou je, že se děje před Boží tváří. Před Boží tváří má člověk úkol žít spravedlivě. Z Bible však zároveň ví, že proti tomuto úkolu působí cosi — a Bible tomu říká hřích, co tento úkol hatí. Hřích je víc než pouhý součet špatných skutků (podle širokého pojetí listu do Říma z pera Pavla z Tarsu 14,23 je hříchem *všechno, co není z víry*). Hřích není jen něco, co člověk buď dělá nebo nedělá, nýbrž mnohem spíše něco, v čem vězí, do čeho se narodil (takže již Tertullián ve 3. stol. hovoří o *dědičném hříchu* — který ovšem v žádném případě neznamená, že by byl člověk hříšný *proto, že se rodí díky sexu*, nýbrž ve zkratce vyjadřuje, že hřích podmiňuje budoucí „já“ každého z nás od okamžiku početí, což souvisí s naší společenskou podmíněností a zařazeností rodinnou, národní, civilizační i obecně lidskou). Velikost i naděje člověka spočívá v tom, že svůj hřích může pojmenovat, jako *příčetný si ho přičíst* — a prosit za jeho odpuštění. Odpuštění pak není návratem před událost hříchu, je něčím novým.

### **Kdy lze začít léčbu**

Myslím si, že by dnes křesťané mohli do silácky znějící, ale často bezradné či v zakleslé diskuse o válce a vyhnání Němců vnést některé z příběhů Bible, které o hříchu hovoří. Tyto příběhy by se mohly stát přiléhavějším obrazem (a jsem přesvědčen, že nakonec i reálně politicky slibnějším) než dosavadní odrůdy kompenzačních a satisfakčních výčitek a obav. Myslím především na příběh Adama a Evy (Gn 2), trapně šermujících rukama, že on ani ona za nic nemohou, to had je svedl. Nebo na příběh Kajina (Gn 4), který zavraždil bratra, ale svou vinu nakonec přičetně přiznává. Nebo na příběhy proroků (Iz 30; Jr 3; Jr 4 aj.) či samotného Ježíše Krista (Lk 15 aj.), kteří volali k pokání jako jediné možnosti záchranu před nadcházejícím soudem.

Samozřejmě, že přemýšlet o vyhnání Němců v kategorii hříchu nepovažuji za nic příjemného. Jsem však přesvědčen, že pojímá problém v takové hloubce, v níž se otevírá naděje na uzdravení.

Petr Sláma

### **Otevřená náves**

---

1) *Sborové vzdělávání dětí* se potýká jako každý rok s problémem času a jeho uspořádání. Děti mají spoustu aktivit a do těch je třeba ještě vklínit biblické hodiny, takže vždy chvíli trvá, než se najde vhodná doba, která by vyhovovala největšímu počtu dětí. U mě však platí to slovo, že sejdou-li se dva neb tři (nesmíme ale zapomenout v jakém jménu), nezůstanou sami. Jeden jsem vždycky já a potom už zbývá ještě jeden a věřím, že Ten třetí se k nám přiznává.

2) *Hlídaní sborových a nesborových dětí* se v minulém školním roce ustálilo na počtu pěti až osmi dětí a čtyř či pěti matek. Pro děti je důležité, že zde neprobíhá jen hlídání stejně starých dětí. Věková paleta byla od roku a půl do pěti let. Toto prostředí učí děti reagovat na nestejně zralé a mentálně vyspělé děti, přijímat je a někdy jim i vyjít vstříc, je to škola, kde se děti učí rozlišovat, třídit a zařazovat. Pro maminky je to příležitost k zařizování věcí bez křičících a věčně se vypyávajících dětí. Ještě jedna zkušenost, které si velice vážím a do budoucna bych chtěla, aby se ještě více rozvinula, je prostor pro tzv. Otevřenou náves.

3) *Otevřenou návesí* doktorka Šiklová nazývá prostor, kde se lidé setkávají a vyměňují si zkušenosti ze svého vlastního života. Maminky vždycky potěší, když zjistí, že jejich děti jsou ve svých reakcích podobné ostatním, a zajímá je, jak se různé problémy řeší v jiných rodinách. Jsou zde matky, které mají více dětí (i starších), a přetrpěly nejednu domácí vichřici. Matky na mateřské dovolené zase zažívají pocit osamocení, vyřazenosti, odstrčenosti na vedlejší kolej. Zde se dozvědí, že to není jen jejich problém, ale problém všech, kteří se rozhodli vsadit na sféru lidských vztahů, jež nevytvářejí hmotné statky.

Především jde totiž o problém společnosti, která uznává jen to, co je na papíře a co má hmotu. Existují sice psychologické knihy, které by mohly pomoci, ale ty čte matka většinou sama, kdežto zde vstupuje do rozhovoru a vidí skutečné živé reakce druhých dětí i maminek.

Ideální otevírací doba takového prostoru by byla od rána do večera. To je však příliš vysoký cíl, který nebude hned tak naplněn. Projekty tohoto typu vznikají pomalu a mají několik fází. Na počátku je prvotní nadšení, kdy člověka nese vlna toho, že něco vzniká. To jde většinou samo. Druhou fází je únava, kdy jde hlavně o to udržet standard, a dokonce k němu přidávat. V třetí fázi je již zaběhnutý projekt, který má vytyčené jasné kompetence, má spolupracovníky a lidi, kteří se podílejí i na duchovní a modlitební podpoře. Počítám, že je to práce na dlouhý dech. Abychom se nezaždýchali, bude otevírací doba vznikat postupně v horizontu pěti až šesti let a bude se upravovat podle potřeby klientů i spolupracovníků. Skupina spolupracovníků bude nejspíš složena z matek a popřípadě i otců na mateřské dovolené nebo těch, kteří se rozhodli pro alternativní způsob života.

Když přeskočím možný přínos misijní (i když si myslím, že v tomto směru bychom si neměli vytvářet zbytečné naděje), vidím přínos v následujících oblastech. Žprvce spokojená matka znamená spokojené dítě, a tím i celá rodina. Zadruhé jde o vytvoření prostoru pro normální lidi, se kterými „kromě“ placení daní v této společnosti skoro nikdo nepočítá. I oni však potřebují radu a pomoc, protože mateřská dovolená není dovolená, ale dřina jako každá jiná práce.

Propagace, které věřím nad všechny reklamy a letáky, je poctivost práce, radostný přístup a hlavně šíření zpráv jak říkám „per pusam“. Vím o místě, kam bys mohla zajít... .. Každý zná nějakou mladou rodinu a ta zná jinou mladou rodinu, jak že to je v té pohádce s ovečkami, nebo to není pohádka?

Eva Šormová

## **Na Vinohradech budou zveřejněny seznamy!!!**

Jak jsme byli informováni na prosincovém zasedání staršovstva, členové hospodářské komise se usnesli na tom, že již nic nestojí v cestě zveřejnění seznamu neplatičů saláru. Na březnovém sborovém shromáždění chtějí předložit tento návrh k hlasování. Někteří členové staršovstva se již dříve zamýšleli nad možností obcházet neplatiče a zjišťovat, co je příčinou jejich zanedbávané štědrosti, jiní starší se domnívají, že by bylo účinnější oslovit je písemně.

Nebudu se vracet zpátky k jednotlivým úvahám, přednáškám a kázáním na toto téma. Slyšeli jsme toho o obětavosti opravdu hodně. Nápad vytvářet a zveřejňovat seznamy se jmény nás neposlušných věřících, kteří ignorují doporučení synodní rady platit dobrovolný salár, je pro mě skutečně inspirující. Je to vskutku báječný prostředek, jak pomoci sboru k větší obětavosti, se kterou bychom se mohli dostat na čelní místo před synodní radu a celou církev. A nemuselo by zůstat jenom při něm. Napadlo mě hned několik dalších zlepšujících opatření k utužení morálky věřících. Například vést prezenci a vypracovávat k zveřejnění další seznam (věřící by se v kostele u vchodu zapisovali), kolik lidí nechodí v neděli do kostela. A když už nakonec někdy zajdou, tak o kolik minut později. Chodí-li k Večeři Páně, jak se během přijímání tváří, nevypipí-li z kalichu příliš vína. Nevrtí-li se v lavici, nekašlou-li a nešoupou nohama, nezívají-li a upřeně během kázání sledují pana faráře a pěkně se vždy s bratřími a sestrami na sebe usmívají... .. Či zda pověřený bratr během sbírky cpe košíček věřícímu pod nos tak neodbytně, aby ho tím přinutil (kdyby snad neměl peníze) alespoň svléknout své hodinky a pro slávu Páně je odevzdat jako dobrovolný dar. Anebo vypracováním zvláště zajímavého seznamu pověřit některé bratry či sestry, aby rafinovaně a nenápadně

kladenými otázkami vytáhli z vytipovaných oveček, co si myslí o synodní radě, církvi a její nedávné minulosti, staršovstvu a farářích! A nemají-li zvláště odsouzenihodní jedinci něco s katolíky — fuj!!, nepřemýšlejí-li o panně Marii!!!! Rovněž bychom mohli zřídit komisi, jež by shromažďovala tyto informace o těch členech našeho sboru, kteří se nechovají přesně podle vžitých představ evangelíků. Předávala by je synodní radě a také tajemníkovi pro věci církevní, o jehož nově vytvořený úřad bychom se opět, tentokrát však demokraticky, mohli zasloužit.

Jsem přesvědčen, že zavedením takovýchto a podobných metod prudce vzroste počet členů naší církve a pomůže u početné části národa včetně politiků přemoci odpor a nechuť k ní. Lze tudíž předpokládat, že jiné církve po vinohradském objevu rády sáhnou.

Už komunisté vymysleli, že se dají uspořádat svobodné volby, a ty kdo se jich neúčastní, zostudí či vyhodí ze zaměstnání... Tento znamenitý duchovní dar? vytvářet prostředí strachu, který jsme od nich po několik desetiletí sáli jako mateřské mléko, se nám? věřím i nevěřícím Čechům? dostal hluboko do krve. Pevně věřím, že se nám ho v našich srdcích podaří udržet co nejdéle.

Martin Mandler

## Budeme přemýšlet o otevřenosti?

Protože se článek Martina Mandlera týká práce hospodářské komise, dovoluji si připojit krátkou reakci. Nejdříve pro přesnost — o zveřejňování výše salárů (nikoliv *seznamů neplatičů*) jsme mluvili již na listopadovém staršovstvu. Zval jsem všechny presbytery k diskusi nad tímto tématem na prosincovou schůzku hospodářské komise. Na prosincovém staršovstvu jsem pouze vyjádřil přání takovouto diskusi vyvolat, protože první pozvání nebylo příliš účinné, a zároveň jsem vyjádřil názor, že rozhodnutí o zveřejnění takovýchto informací je pouze na vůli sboru, neboť zřejmě není žádná zákonná norma, která by to zakazovala. Rozhodně jsem neinformoval (ani nikdo jiný) o tom, že se *hospodářská komise usnesla na tom, že již nic nestojí v cestě zveřejnění seznamu neplatičů saláru*, ani o tom, že *by hospodářská komise chtěla dávat návrh na zveřejňování tohoto seznamu sborovému shromáždění*. Žádal jsem presbytery na základě rozhovoru, který jsme vedli na schůzi hospodářské komise, zda by se nezamysleli nad tím, jestli by návrh na zveřejnění seznamu salárníků s vyšší odvedeného saláru nechtěli jménem staršovstva sborovému shromáždění předložit. V tomto ohledu však ještě neproběhla žádná diskuse, ani nebylo přijato žádné rozhodnutí.

K tématu samotnému — nejde o zavádění nějaké nové věci, tedy nejedná se o žádný „vinohradský objev“. V naší církvi bylo otevřené informování o sborových příjmech obvyklé až do doby nástupu komunismu. Až poté, co komunisté začali pronásledovat ty, kteří se otevřeně hlásili k víře, přestaly být informace o tom, kdo a jak církev podporuje, přístupné a začaly se „tajit“. Přístupnost informací o výši a složení sborových příjmů není podle mého názoru represivní nástroj, jak to vidí Martin, ani nejde o nástroj k utužení mravnosti. Martinovy analogie mi připadají nepřesné. Kdyby byl někdo ze sboru jat obsesí sledování bližních, pak by již dnes mohl vést evidenci o tom, kdo přistupuje k Večeři Páně. Kdybychom této možnosti měli důsledně zabránit, museli bychom dát před stůl Páně plentu, za plentu vysluhujícího? a nutit všechny přítomné přijít za plentu a teprve tam se rozhodnout, zda přistoupí či nikoli. Samozřejmě, že jde o očividnou hloupost. Jenomže když přijde na příjmy do sborové pokladny, je právě tato plenta rozprostřena. Podle mého soudu je tajemno, které se okolo sborových příjmů vytváří, jedním z posledních „výdobytků komunismu“, který je v naší církvi praktikován, a je dobré přemýšlet o tom, co by se stalo, kdybychom se tohoto „výdobytku“ vzdali. Nejde o vytvoření nějakého sledování ani o snahu někoho zostudit, ale jde o to, zda umíme odložit obavu. Za pozůstatek strachů vkládaných na nás nedávnou minulostí považuji

právě obavu, že by se mohl zase najít někdo, kdo by chtěl takových informací zneužívat k zastrašování. Věřím však, že doba takových strachů již opravdu minula.

Jde skutečně o úhel pohledu. Pokud někdo vidí ve zveřejnění skladby a výše saláru nástroj daný do rukou jakési neurčité temné moci k tomu, aby nás perzekuovala, nemá smysl k němu přistupovat. Právě tehdy je však o tom třeba mluvit.

Matěj Cháb

## Hrátky s ohněm

---

Oba prezidenti Bushové, senior i junior, našli svého úhlavního nepřítele v Saddámu Husajnovi. Oba dva také vedli či vedou ohromné vojenské tažení proti jeho diktátorskému režimu. Zatímco první akce byla výsledkem konsensu světového společenství, v druhém případě je slyšet daleko více pochyb. Předně: ani Husajnova smrt není zárukou zásadní proměny politické situace v Iráku. Lze naopak předpokládat, že protiamerická animozita bude spíše růst. Za druhé: terorismus, který jako rakovina prorostl řadu zemí, tím vymýcen nebude. Tato vojenská akce jen teroristy vyhecuje k co nejkrvavějším odvetným operacím. Za třetí: případnou válkou utrpí nesrovnatelně více nevinných lidí než skutečných padouchů. Dobře organizované teroristické skupiny se na válku (i na únik z jejího ohniska) připraví lépe než většina řadového obyvatelstva. Za čtvrté: rozpoutání války dále vychýlí už tak rozkolísanou ekologickou rovnováhu Země. Shrňme to jednou větou: důvody pro okamžitou válku proti Iráku nejsou racionální.

Skutečná nebezpečnost prezidenta Husajna je přitom mimo diskusi. Válka proti němu je však ještě nebezpečnější. Dnes více než sporných, jednostranných hrátek s ohněm je třeba posilování společné vůle k budování systému světové bezpečnosti a obrany před terorismem. To však předpokládá, že v rámci OSN bude trpělivě vytvářen jak politický konsensus, tak i schopnost operativního vojenského opatření (pro případ nutnosti). Tato dlouhodechá drobná práce není ani příliš mediálně efektivní, ani příliš politicky vděčná (výsledky nejsou okamžité). Ale není jiné cesty, jež by vedla k cíli. Společné posilování role OSN by mohlo přinést své plody i v zápase proti dalším způsobům ohrožení planety vedle terorismu. Je příznačné, že Spojené státy v jiných oblastech (např. v ekologické problematice) tento společný postup nejen nepodněcují, ale samy ho spíše komplikují. Hra na jedinou světovou velmoc, která si může dovolit co chce, není zrovna tím nejšťastnějším vkladem pro světovou stabilitu. Češi samozřejmě válce s Irákem nemohou zabránit. Ale mohou odmítnout se na ní podílet. A toto své „ne“ mohou také hlasitě zdůvodnit. Byla by to větší pomoc Americe i světovému míru než poslušné sražení bot a bezduché plnění povělů. Naše politická reprezentace se zatím nehodlá řídit vlastní úvahou, nechť tedy promluví veřejnost.

Martin T. Zikmund

## Ohlédnutí za adventním trhem

---

V neděli 8. prosince, na počátku adventu, se konala na půdě (nebo spíš v chodbě) našeho sborového domu akce, kterých tu zatím mnoho nebylo — dobročinný vánoční trh. Jaká je vlastně základní myšlenka takových akcí, které se snad někomu mohou zdát příliš „americké“? Na jedné straně lidé s jakýmkoliv handicapem (ať už fyzickým, mentálním nebo třeba sociálním) nechtějí jen čekat s nastavenou rukou na milodary, ale chtějí ukázat ostatním, že jsou schopni vytvářet hezké a vkusné věci. Prodej takových výrobků pak může být i nepatrně pomoci při získávání financí na provoz zařízení, která těmto lidem pomáhají. Na straně druhé pro ty, kteří mohou dávat, nemusí být „dávání na charitu“ spojeno jen s vytahováním peněz z peněženek, ale také s radostí nad porízením milých vánočních dárků, aniž by to snižovalo radost z dávání jako takového.

Nápad pořádat takový trh v našem sboru se zrodil v hlavě Hanky Šilarové po rozhovoru s Rut Šormovou, která stála u založení soběslavského střediska Diakonie Rolnička. Přípravu trhu provázela ještě jedna myšlenka: náš sbor by mohl kromě zapůjčení prostor a práce dobrovolníků — prodavačů přispět také prodejem různých výrobků svých členů, ať už by šlo o drobné dárečky, rukodělné práce, pečivo, keramiku a podobně. S velkým nasazením několika málo organizátorů se podařilo zajistit prodej výrobků již zmíněné soběslavské Rolničky, Dílny svatého Prokopa (obě zařízení se věnují dětem s kombinovaným postižením), Dílny Eliáš (klienti a absolventi Jedličkova ústavu), chráněné dílny IGNIS (dospělí lidé s mentálním postižením), Helsinského výboru pro uprchlíky, Obchůdku jednoho světa (práce lidí z třetího světa) a Bratrské školy (církvní škola, která mimo jiné integruje děti s postižením). Kromě toho se prodávaly knihy a několik málo členů sboru přispělo svými výrobky (keramika, perníčky, „štěstíčka“, kresby...). Předvánoční atmosféru dokreslovaly svíčky před vchodem i vůně svařeného vína. Mezi prodávajícími se uplatnily i děti, z nichž některé tuto funkci pojalý opravdu vytrvale a odpovědně, jiné pak v dětském koutku hrály s dětmi nakupujícími různé hry a prováděly výtvarné kreace přímo na obličej. Nakupovali asi především křesťané z různých sborů a církví a nešetřili penězi ani nadšením nad touto akcí. Prodávající organizace si odnesly celkem pěkné výtěžky, výtěžek z prodeje výrobků dobrovolníků (kteří nebyli zdaleka všichni jen z našeho sboru) byl rozdělen rovným dílem, takže každá organizace získala navíc asi 450 Kč.

Tak jsme si to zkusili. Někteří s nadšením a plným nasazením, jiní s rozpaky nad smyslem takové akce, někteří s opatrnou zvědavostí, jak to dopadne, možná s málo informacemi, možná s pohodlností. Už víme, o co jde a že to nebylo špatné. Máme další rok na to, abychom přemýšleli, zda chceme Vánoční trh v našem sboru opakovat a jak se na něm můžeme podílet.

Jana Šarounová

## Sborový program pro nejbližší období

---

- |          |   |
|----------|---|
| 21.1.    | 9.00 pastorační konference na Vinohradech.  |
| 21.1.    | 14.30 starší věkem, program: Martin Zikmund   |
| 22.1.    | 18.00 biblická hodina, program: rozhovor nad evangelijními oddíly   |
| 23.1.    | 19.30 setkání střední generace, program: ing. Tomáš Ježek — Doteky ekonomie a Bible (mimořádně — kvůli řečníkovi — o týden později).                      |
| 25–31.1. | sborový pobyt v Janských Lázních. Sborový program na Korunní 60 v tomto týdnu utlumen na minimum. Biblická hodina se tento týden koná v Janských Lázních. |
| 28.1.    | 14.30 starší věkem, program: Věra Lukášová  |
| 3.2.     | 19.00 ekumenická bohoslužba s večeří Páně. Kázáním poslouží bratr Petr Sláma. Místo: Dykova 10 (církev československá husitská).                          |
| 5.2.     | 18.00 biblická hodina   |
| 12.2.    | 18.00 biblická hodina   |
| 19.2.    | 18.00 biblická hodina   |

Na všechna shromáždění sboru jste srdečně zváni!

---

*Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází zhruba jednou za měsíc. Redaktory jsou Matěj Cháb (chab@idealtour.cz), Petr Sláma (slama@etf.cuni.cz), Jana Šarounová (sarounova@quick.cz) a Jiří Svoboda (freedomek@quick.cz). Jazyková úprava Jana Šarounová. Sazba typografickým systémem L<sup>A</sup>T<sub>E</sub>X a tisk Jiří Svoboda. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha Vinohrady, tel: 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Uzávěrka tohoto čísla byla 16. ledna 2003.*